

EN DEFENSA DE LA POLÍTICA

Falten polítics més pròxims, sensibles a la quotidianitat i amb visió estratègica de futur, i polítiques noves per a problemes globals

RAFAEL PRADAS*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 19.12.07

Posar els polítics contra les cordes, criticar l'activitat política, s'ha convertit últimament en un esport de gran èxit a Catalunya, un país amb tirada a la confusió en molts aspectes de la vida pública. Molt sovint, els polítics i la política són presentats --i vistos-- com del tot aliens a les inquietuds de la gent, o fins i tot com a causa dels seus problemes. Des de les infraestructures, per descomptat, fins a l'incivisme, els preus, la saturació dels aeroports, l'atur, les llistes de la sanitat...

Els italians ho resumeixen en una frase feliç: Piove, porco governo. Si plou és culpa del Govern. I si hi ha sequera, també. Ens sembla impensable demanar altres responsabilitats col·lectives o individuals. És com si no existís més corporativisme, ànsia de poder o ganes de sortir als mitjans que el dels polítics.

EL RECENT Baròmetre Social Europeu assenyala que més d'un 35% de ciutadans d'Espanya i Portugal tenen un escàs interès per la política. Malgrat que pot ser que les llargues dictadures en els dos països hi tinguin alguna cosa a veure, és comprensible que molta gent no se senti identificada amb la política o bé que la vegi com una cosa llunyana: cansen i avorreixen les discussions estèrils, les desqualificacions, el llenguatge autocomplaent, l'excés d'afecció al poder, la falta de claredat i sinceritat... Però s'hauria de fer un esforç per explicar --potser a l'escola, a través de l'assignatura de l'educació per a la ciutadania-- que la política no comença ni s'acaba aquí: en la mesura que governi la vida quotidiana, dibuixi el

futur i segueixi buscant la felicitat, com Thomas Jefferson i els pares fundadors dels Estats Units, la política serà forçosament cosa de tots. El diccionari de la Real Academia Española la defineix també com una tasca del ciutadà quan intervé en els assumptes públics amb la seva opinió, amb el seu vot o de qualsevol altra manera.

Cada dia ens llevem i escollim una emissora de ràdio o una televisió per saber les últimes notícies; per anar a treballar, optem entre agafar cotxe o transport públic; reciclem o no; portem els nostres fills a una determinada escola; comprem un diari o un altre; presentem una reclamació o bé ajupim el cap; potser formem part d'una associació; escrivim una carta al director o donem la nostra opinió a la xarxa, estem d'acord, dissentim, reivindiquem, etcètera. En cada moment prenem opcions polítiques, fem actes polítics, com correspon a éssers socials.

NINGÚ considera que el futbol sigui cosa solament de jugadors, entrenadors i directius, però en canvi és fàcil caure en la trampa de creure que la política està reservada als seus professionals. I la veritat és que també fan política, i molta, els jutges, els periodistes, els sindicalistes, els empresaris, els banquers, les universitats, els lobbies. Fins i tot els que afirmen "Nosaltres no fem política, no ens fem en política", estan influïnt, conformant opinions i condicionant noves actuacions. Al final, descobrim que la crítica a partits i polítics no sempre és innocent. Per damunt de la voluntat de regenerar el sistema democràtic pesen molt les posicions dels que, a una escala local, regional o planetària, defensen el seu poder econòmic, mediàtic, ideològic... Una societat des-estructurada, sense referents, és més manejable.

S'ha de reivindicar el valor de la política democràtica --la intervenció en els afers públics-- com a patrimoni popular. Conscients que no n'hi ha prou de votar cada quatre anys, és veritat, però dient fort i clar, al mateix temps, que en un món tan globalitzat, complex i mediatitzat, acudir lliurement a les urnes és un acte de gran

valor simbòlic... i real. Un home/una dona un vot és la gran conquesta de la democràcia que permet escriure la història imprevista tant en els sistemes consolidats com en els que no ho són tant. Fixin-se si ho sap Putin, que clar que ho tenien els germans Bush a Florida o bé la sorpresa que s'ha endut Chávez. Tanta com Rajoy el 14-M.

Una altra cosa és la nostra opinió sobre partits polítics i institucions, que han de ser objecte de crítica, anàlisi i reforma. Els partits han de ser més democràtics -- ¡quina paradoxa!-- i transparents, i és necessari, a Espanya, a Catalunya, perfeccionar els nivells de participació i representació ciutadana. Fa falta que hi hagi polítics més pròxims, sensibles davant del diari i amb visió estratègica de futur, i polítiques noves per a problemes globals que els partits que van ser fundats al segle XIX no podien ni somiar.

NECESSITEM, cada vegada més, la presència de ciutadans que estiguin compromesos en la defensa dels valors democràtics, del pluralisme, de la política com a servei públic. Un tòpic diu que "la política és massa important per deixar-la en mans dels polítics". Subratlla la dimensió col·lectiva de la política, sens dubte, però prefereixo unes paraules d'Yves Montand, que tan bon cine polític va interpretar: "Encara que no t'ocupis de la política, la política s'ocuparà de tu".

La realitat ens dóna una altra raó de pes per no dimitir dels nostres drets ni de la nostra responsabilitat, per trobar racons i àmbits de participació i per convertir la crítica i l'activisme des de la base de la societat en elements de regeneració democràtica i d'aposta per la dignitat.

* Periodista.